

**MÁLGAGN HJÁ
SOSIALISTISKUM
UNGMANNAFELAGI**

Ungdómur er ein iløga!

Nógv hefur verið tosað um útbúgv-ingarløn seinastu 20 árin. MFS skip-
aði eisini nýliga fyrri einum panel-
fundi um hetta evnið. Niðurstoðan á
hesum fundi var, at útbúgv-ingarløn
fór ikki at koma í nærmastu framtíð.

Sosialistiskt Ungmannafelag hev-
ur altíð roynt at gera sítt til at hjálpa
teimum, sum eru ringast fyrri, og tí
eisini teimum, sum eru í útbúgv-ing.
Stoðan hjá útbúgvandi í Foroyum
eins og aðfastaðni er fíggjarliga út av
lagi vánalig.

Foroyar eru eisini illa fyrri, sjálvt
um tað nú sær nógv ljósari út enn
fyrri 4 árum síðani. Men hetta má ikki
stedga ella forða fyrri neyðugum ábót-
um á okkara samfelag. Og her áttu
tey útbúgvandi langt síðani at fingið
teirra harðliga tiltröngdu ábøtur.

Sosialistiskt Ungmannafelag hev-
ur seinastu tvey árin arbeitt við at
gera eitt uppskot til útbúgv-ingarløn.
Arbeiddið við hesum uppskoti hevur
verið torført, tí illa hevur gingist at
fingið tilfar til vega, sum er neyðugt,
tá ein skal tilevna eitt tilíkt uppskot.

Nú halda vit okkum vera komin á
mál, og eftir at hava fingið viður-
kenning frá LFÚ fyrri okkara upp-
skot, er nú ætlanin at lata Lands-
stýrinum tilfar og frymlar, so teir
saman við juristum o.ø. kunnu til-
evna lídna uppskotið.

Vit mugu minnst til, at hvør
króna, sum fer til ungdomin, altíð vil
vera ein iløga, sum kemur at lona seg
fleifaldað aftur.

Eyðolv Dimon

Pedagogur

Vegna barnsburðafarloyvi verður søkt
eftir einum pedagogi í tíðarskeiðinum
frá 15. januar til 3. juni 1988.

Viðkomandi skal starvast á eini stovu
við 20 børnum og arbeiddistíðin er 40 tím-
ar um vikuna.

Nærri upplýsingar fáast við at venda
sær til stovnin á tlf. 178 78.

Skrivlig umsókn verður at senda til

Barnagarðin á Kommansmýru

Fangalegurnar í dag

*Ein samroða, sum danin, Morten Andersen, hevði við eina pínda
iranska kvinnu, fekk hann at sammeta tey iransku flóttarfólkini
við KZ-fangar undir krignum. Í staðin fyrri smálga at tosa um
flóttafólkakvotur, áttu vit heldur at verið hjartans fegin um
hvørt einasta flóttafólk, og roynt at fingið so nógv sum gjørligt
hendanvegin. Annars kunnu eftirkomarar okkara spyrja okkum
tað sama sum vit spyrja teir polsku grannarnar hjá Auschwitz*

Ein iransk genta, eg
kendi, segði mær um eina
kvinnu í einum iranskum
fongslu, sum var pind við
einum dustsúgvara.

Við einum dustsúgvara,
hugsaði eg. Hvussu í all-
ari víðu verð pínir tú fólk
við einum dustsúgvara?
Væl hevði eg hoyrt um, at
fangavørðarnir har niðri
neyðtøku fangarnar við
fløskum o.ø. Men tú skilti
eg ikki hvussu dustsúgv-
arin kundi nýtast í slíkum
sambandi. Tað vísti seg
seinni, at gentan meinti
við eitt strúkijárn. Hon
dugði ikki so væl danskt.

Teir høvdu skrivað
»hurra fyrri Khomeini«
á bróst hennara við
sigarettglóðum. Síðan
nýttu teir strúkijárnið til
at brenna ryggin og arm-
arnar. Bert tí hon hevði
striðst fyrri sínum hugsan-
um um eitt betri Iran.

Teir høvdu skrivað
»hurra fyrri Khomeini«
á bróst hennara við
sigarettglóðum. Síðan
nýttu teir strúkijárnið til
at brenna ryggin og arm-
arnar. Bert tí hon hevði
striðst fyrri sínum hugsan-
um um eitt betri Iran.

Fyrri at gera tað lættari,
kunnu vit kalla gentuna,
eg tosaði við, Parvaneh. Á
iranskum merkir tað fir-
valdur. Hon er eins vøkur
og skroyplig sum tann
finasti firvaldur tú kanst
huga sær. Hon hevur
sjálv sitið í fongslu. Og
sjálv sæð 12-13 ára gaml-
ar gentur verið pindar.
Hon sigur, at tað ringasta
var, tá tær róptu á gud
teirra ella foreldrin. Tí
har var eingin gudur og
eingi foreldur.

Parvaneh hevur eisini
sagt mær um, hvussu hon
varð tvungin til at siggja
vinkonur sínar avrætt-
aðar. Fyrst vórðu tær
neyðtiknar. Tí Khomeini
lesur í koranini, at ein
jomfrú kann ikki avrætt-
ast. Tí verða tær, kvøldið
fyrri, giftar við einum
av fangavørðunum. Við
presti og øllum. Sami
fangavørður er næsta dag
við til at drepa hana. Um
teir ikki lata ein av henn-
ara samfangum gera tað,
við höttanini um annars
sjálv at verða dripin. Hes-
in framferðarháttur verður
nú mest nýttur millum
teir mannliga fangarnar.

Dagin eftir, at kvinnu-
ligur fangi er skotin, fer
fangavørðurin, sum varð
giftur við henni, heim til
foreldur hennara og gevur
teimum ta symbolsku
gávuna, sum siður er at
ein maður eigur at geva
konuni eftir brúðarnátt-
ina. Samstundis fáa for-
eldrin rokningina fyrri tey
2-6 skotini, sum vórðu
nýtt til at skjóta dótturina
við.

Alt hetta hevur fingið
meg betur at skilja, hvi so
nógv fólk rýma úr Iran, og
tí at spyrja meg sjálvan,
hvat vit sum tjóð kunnu
gera fyrri at hjálpa iran-
arunum.

Hvi siggja vit ikki hetta
fyrri okkum: Flogvøllurin í
Teheran ein sòlskinsdag,
seinnapart. Í einum króki
á vøllinum standa tvey
hvítmálað flogfær hjá
SAS, við reyðum krossum
málaðum á síðurnar. Tað
stuna fleiri hundrað polit-
iskir fangar út til hvørt
flogfær — hjálptir úr
iranskum fangatippum og
undan bønnum.

Við jukandi áheitanum
hevur tað eydnast donsku
sendistovuni at yvirtala
Khomeini, ella hvør tað nú
er, sum ræður í Iran, um
at fangarnir eins væl
kunnu royna at skapa sær
eina betri tilveru í Dan-
mark, sum at verða skotin-
ir í iranskum fangatipp-
um. Flogfærini fara úr
Iran og verða móttikin í
Kastrup við fløggum og
blómum av hundratal-
túsund dønnum, ið eru
erpinir av, at teirra land á
henda hátt ger, hvat tað
kann fyrri at øll menniskju
á jørðini skulu hava eitt
semuligt liv.

Dagin eftir fara flogfær-
ini aftur til Iran, eftir fleiri
fangum. Og ta fangatipp-
ini har eru tómd fyrri polit-
iskar fangar, verður farið
til Chile, Sovjetsamveldið,
Suðurafríka og til øll onnu
rík, har fólk verða mis-
handlað, tí tey ikki hava
»rættu hugsanina«. Sjálv-
andi kostar hetta ein brot-
part av okkara brutto-
tjóðarúrtøku at byrja við.
Tí tað er greitt, at ætlanin
er at flóttafólkini skulu

verða rætt viðfarin, tá tey
eru komin higar. Har-
afturimóti fær landið ein
higartil ósæddan vøkstur.
Hvussu skuldi tað kunnað
gingið annarleiðis, tá vit
fáa so mong klók, sterk,
framskygnd og avgjørd
menniskju til landið? Fyrri
ikki at tala um, at tiltakið
gevur Danmark eitt good-
will á nýggjum útflut-
ningsmarknaðum og nógv
samband, sum geva okk-
um ein fyrimun í kapping-
ini við eitt hvørt vestur-
lendskt land. Alt hetta fer
síðan at gera, at londini í
Vesturheiminum fara at
kappast um hvat fær flest
flóttafólk.

Og nú var tað, at filmur-
in slitaði, og eg vaknaði,
ella hvat?

Nýttist henda frásøgnin
at vera longri frá veruleik-
inum enn veruliga stoðan
er í dag, har tey flestu
londini í Vesturheiminum
royna at hava markið
stongt so leingi sum gjørl-
igt? Eg skilji ikki hvi,
men lat meg fyrst skriva
nakað um, hvussu eg havi
fingið hesa hugsan.

Tað byrjaði við, at eg sá
filmin »Shoah« um jødaút-
ruddingina undir seinna
heimsbardaga í sjónvarp-
inum og fylgdi nakað við
skrivningini í bløðunum
aftaná. Eitt av tí, sum
ofta varð ført fram, var, at
tað var skelkandi, at so
mong bert høvdu hugt at,
hóast tey væl vísu, hvat
fyrirfórst í fangalegunum.
Í einstøkum fornum varð
hetta samanborið við
stoðuna hjá flóttafólkun-
um í dag. Hetta var hóast
alt tað, sum eyðkendi
orðaskiftið.

Harafturat sá eg ein
film í svenska sjónvarp-
inum um Raoul Wallenberg,
og hvussu hann bjargaði
nógvum jøðum í Ungarn
við at geva teimum
svenskan ríkisborgara-
rætt.

Og so segði Parvaneh
mær, at hon hevði fingið
at vítað úr Iran, at teir nú
har niðri vóru farnir at av-
rætta í stórum hógravam.
Júst sum nasistarnir í

Týsklandi undir krignum.
Í einum býi í Suðuriran
skuldu vera dripin 700
fólk fyrri tveimum vikum
síðani. Hetta kann jú
sjálvandi vera slatur. Men
sjálvt um vit draga 50%
frá, er stoðan kortini eins
álvarsilig. Og leggja vit
hesi trý tingini saman,
tað eg finni út av, at vit —
um vit vilja vera »bekent«
við at vera eitt fólk, sum
vil hava samkenslu og
hjálpa øllum, sum hava
tað verið enn vit — í øllum
forum eiga at hjálpa teim
politisku fangunum í Iran,
eins og Raoul Wallenberg
gjørði fyrri ungarsku jød-
arnar.

Ellá, sum Folke Berna-
dottes gjørdi fyrri donsku
friheitskemparunum í
týskum fangalegum móti
endanum av krignum,
júst fyrri somu sök.

Tey fyrstu árin, tá
iransku flóttafólkini komu
hendavegin, varð roynt at
vekjá hesa hugsan. Men
tað er eins og at tey, sum
tosaðu mest fyrri flótt-
afólkanna sök, í dag mest
forsvara, at Danmark
sjálvandi bert kann hýsa
nøkrum fáum flóttafólk-
um. Her er tað trupulleik-
in kemur. Tíðin er ikki til
verju. Eitt áløp á fasismu,
sum skaðar flóttafólk, má
vera á rættari leið.

Ein slíkan hátt kunnu
vit nýta í samband við
flóttafólkaspurningin, við
t.d. at spyrja, hvat vit
kunnu gera fyrri t.d. at
hjálpa teimum túsundum
av fólk, sum líða í fongsl-
um Khomeinis. Og eg veit
ikki, um vit á henda hátt
koma nakran veg. Men eg
haldi, at vit kunnu krevja
av okkara stjórn, at hon
setur teir bestu diplomati-
sku heilarnar at hugsa,
um hetta uppskotið er
nakað vert.

Gera vit einki fyrri at
hjálpa hesum neyðfars
fólkum, kann eftirtíðin
spyrja okkum, sum vit
spyrja bøndurnar, sum
vóru grannar til Ausch-
witz undir krignum: Hvi
hjálptu tit ikki???

Lat okkum koma burtur
frá at tosa so smálga, um
vit nú eisini skulu geva
flóttafólkunum friðskjól,
sum hava verið í fleiri
londum, aðrenn tey eru
komin higar. Men istaðin
vera glað hvørja ferð vit
siggja eitt menniskja,
sum t.d. er sloppið undan
barbarinum í Iran. Hver
veit, nær tað verða vit,
sum fáa trupulleikar við
mannarættindunum???